

«نرگس» خوسف

فرخ نژاد– دست نوازش سرما که به همراه نوای نی چوپان در ار تفاعات می پیچید گل وحشی هم سرمست از این موسیقی، عطرش را در فضا می پراکندو همین عطر هم، چوپان و گله‌اش را به سمت این گل می کشاند طوری که چوپان با عطری که نرگس وحشی در کوه هاودشت و دمن می افشاندن پاییز و زمستان بیش از فصول دیگر برایش دوست داشتنی بود زیرا تنها گلی بود که نازش در فصل سرما خریدار داشت. سال ها بود که چوپان بهار و تابستان را پشت سر می گذاشت و منتظر می ماند تا آبان به نیمه برسد، چشمش بر چشم نرگس بیفتدو با عطر آن جانی تازه در کالبدش دمیده شوددر یکی از سال ها تصمیم گرفت که این گل وحشی را به باغچه خانه آورده و اهلیش کند تا اهالی خانه هم مانند او در فصلی که پایان حیات دیگر گل ها و گیاهان در طبیعت است بهار را در زمستان به نظاره بنشینند.

و این سرآغازی شد برای اهلی کردن نرگس در دیار خوسف و واین کوه هم به کوه نرگسی یا نرگس کوه مشهور شدوروستاهای دستگردوآرش که در دامنه این کوه قرار دارند میدا انتشار گل نرگس به دیگر نقاط شهرستان و استان شدند.

حالا ۶ قرن است که به همت این چوپان، مردمان خوسف هم هر سال از نیمه‌های آبان تا نیمه‌های دی ماه «نرگس» می‌چینندو نیم قرن هم شده که این گل جنبه تجاری پیدا کرده زیرا تا قبل از آن مردمان این دیار، نرگس را بیشتر برای هدیه دادن و نگاه کردن و لذت بردن از آن می‌کاشتند.

حالا ۶ قرن است که دیگر نرگس در رگ و خون مردمان دیار خوسف ریشه دوانده و اگر خوسف زنده است به واسطه چشمان شهبازی نرگس آن است آن هم در فصلی که پایان حیات دیگر گل ها و گیاهان است.

اگر خوسف شناخته شده در ایران است به واسطه عطر ناب نرگس آن است زیرا عطری که نرگس کویر دارد حتی نرگس دیار نرگس هابعنی شیراز هم ندارد طوری که اهالی شیراز هم گاهی سفارش گل نرگس به نرگس کاران خوسف می دهند.

به علاوه همان طور که قرن ها قبل سعدی و حافظ در دیار نرگس از چشمان این گل سخن گفته اند در سرزمین خوسف هم مولانا ابن حسام خوسفی از آن سخن گفته است.

حال این روزهای نرگس زارهای خوسف که امروز میزبان عکاسانی است که لنز دوربین شان را به روی این گل چرخانده اند به واسطه سرمای ناگهانی آذر ماه چندان تعریفی ندارد اما بازهم صفای نرگس را نمی شود نادیده گرفت زیرا اگر کمی هوا گرم تر شود نرگس ها چشم گشوده ونرگس زار هایک دست زرد رنگ خواهد شد و بهار را در زمستان به دامن مزارع و باغ ها همانند سال های قبل خواهد برد.

• پیشینه نرگس

برای دستیابی به پیشینه نرگس باید همکلام شد با آن هایی که هر روز به واسطه باغ های نرگسی که نسل اندر نسل به آن ها سیده یا در آن می گذارند و سرمست از عطر نرگس شاعری می شوند و بیت شعرشان بوی نرگس می دهد. باید سراغ آن پیره ز نانی رفت که برای به دست آوردن لقمه نانی حلال سله هایشان را پر از دسته های گل نرگسی می کنند و از خوسف به بیرجند می روند. باید به سراغ نرگس کارانی رفت که سال ها پیس از خدمت در دستگاه های دولتی را به کاشت و تولید این محصول استراتژیک(مهم) می گذارند.

باید به سراغ آن هایی رفت که از وطن آن ها نرگس به دیگر نقاط رفته و این ها مبداء و خاستگاه نرگس خوسف اند.

به گفته یکی از مطلعان خوسف که خود تحقیقاتی در زمینه گل نرگس داشته است می توان ادعا کرد که زادگاه گل نرگس در شرق کشور «نرگس کوه» یا «کوه نرگسی» یا به لهجه محلی «کوه نرگسو» است که در فاصله ۱۳ کیلومتری شهر خوسف و در جهت غرب یا قبله خوسف قرار دارد.

• نرگس وحشی

مشهور است که این کوه، نرگس وحشی دارد زیرا نرگس وحشی با نرگسی که در باغ ها می بینیم از نظر طول ساقه فرق دارد. همچنین نرگس وحشی دارای اسانس بالایی هم هست و به احتمال زیاد هم جنبه دارویی آن از گذشته های دور مدنظر ساکنان این دیار بوده است.

به علاوه این گل تا نیم قرن قبل در خوسف جنبه تجاری نداشته و اهالی آن از نرگس به عنوان دارو، دیدن و لذت بردن و هدیه دادن استفاده می کردند. آن طور که دکتر «محمدعلی رحیمی» می گوید: نمی توان اعلام کرد که به طور دقیق چه زمانی نرگس از نرگس کوه به باغ ها آورده اهلی شده است اما افسانه ای مردم خوسف تعریف می کنند که قرن های قبل گذر چوپانی به نرگس کوه می افتد و وقتی این گل زیبارا در دامن صحرا می بیند پیازش را به خانه می آورد و نشامی کند.

دیگر این که در فرهنگ و ادبیات عامه مردم این دیار به ویژه در دوبیتی ها و حتی قدیمی ترین ماخذ یعنی اشعار مولانا محمدبن حسام خوسفی که از شعرای قرن هشتم و نهم است می توان ردپای گل نرگس را یافت. از زمان حیات این شاعر پراوازه حدود ۵ تا ۶ قرن می گذرد و ابن حسام هم بیش از حد به نرگس پرداخته است. این هم را باید در نظر داشت که گل نرگس در ادبیات فارسی و عرب و منطقه خاورمیانه گل پررنگی است و به ویژه در ادبیات شیعی حضور این گل پررنگ تر هم هست.

به عقیده وی چون در اشعار ابن حسام خوسفی بیشتر از معمول به این شعر پر داخته شده می توان حدس زند که حداقل در آن زمان هم به واسطه این که شغل شاعر زراعت و کشاورزی بوده گل نرگس به صورت اهلی شده در خوسف کشت می شده است.

کاشت این گل هم به بر اساس آنچه به تجربه دیده شده به صورت مستقل نیست زیرا اگر نرگس در سایه و نقطه ای دور از آفتاب باشد بهتر گل می دهد به همین واسطه مزارع یک دست گل نرگس در خوسف زیاده دخت های انار این گل را می کاشتند تا در تابستان به واسطه برگ های این درختان گرما به آن آسیب نرساند و در زمستان هم بار یخنت برگ ها نور مورد نیاز آن تامین شود.

بنایه گفته عضو شورای اسلامی خوسف حدود ۵۰ تا ۶۰ سال قبل گل نرگس جنبه تجاری پیدا کرد و وارد بازار شد طوری که به دلیل مرکزیت یافتن بیرجند و حاکم نشین بودن این شهر بیشتر گل تولیدی

خوسف به بیرجند عرضه می شد. باز نشسته آموزش و پرورش است اما به جای این که سال های پس از خدمت را در خانه بگذرانند به شغل کشاورزی به واسطه آب و زمینی که داشته روی آورده و در کنار پرورش محصولاتی مانند پسته، انار، زرشک و... و زیر درختان را نرگس کاشته و از درآمدی هم که از این کار دارد خرسند است.

در این سال های پس از خدمت «غلام رضا حاجی زاده» که در روستای کلاته ملک خوسف مشغول به

شکوها شدن گل نرگس از نیمه های آبان تا نیمه های دی ماه در این شهرستان دار اما به این موضوع هم اشاره می کند که در برخی نقاط از ابتدای آبان برداشت گل نرگس شروع می شود.

مهندس «رضوی» سطح زیر کشت گل نرگس را پایین می داند زیرا به دلیل فرهنگ غنی دیار خوسف بیشتر این گل را به عنوان هدیه دادن به دیگران پرورش می دادند و خیلی به تجاری بودن آن توجهی نداشتند اما چند سالی است که در سید معیشی مردم شهرستان قرار گرفته و از لحاظ تجاری به آن توجه می شود. به گفته وی هر چند سطح زیر کشت گل نرگس در خوسف کم است اما ارزش افزوده آن در واحد سطح بالاست طوری که اگر شرایط آب و هوایی مناسب باشد و باران های پاییزی هم به مدد نرگس کاران بیاید حدود ۱۲ میلیون شاخه گل نرگس در خوسف برداشت می شود که منفعت نرگس کاران ۴ میلیارد تومان می شود.

سطح زیر کشت نرگس در خوسف تا سال گذشته ۲۱۰ هزار متر مربع بوده که در سال زراعی امسال حدود ۳۰ هزار متر مربع به آن افزوده شده و به ۲۴۰ هزار متر مربع رسیده است. ۷۵ خانواده در خوسف بنا به اطلاع وی بهره بردار گل نرگس هستند و از این محل درآمد آن تامین می شود.

بخش عمده سطح زیر کشت گل نرگس هم چون از قبل به صورت پراکنده بوده در باغ های میوه است اما اکنون به سمتی حرکت می شود که ایجاد مزارع یک دست و وسیع تر در دستور کار قرار گیرد تا به لحاظ اقتصادی به صرفه تر باشد.

مدیر جهاد کشاورزی خوسف با بیان این که خیلی از استان ها سطح زیر کشت خیلی بیشتری از خراسان جنوبی دارند می افزاید: در این زمینه خراسان جنوبی رتبه پنجم را دارد و خوسف هم در استان رتبه اول را با توجه به کیفیت بسیار عالی که عطر نرگس این شهرستان دارد به خود اختصاص داده است.

• امتیاز های نرگس خوسف

اما آن چه به نظر «رضوی» گل نرگس خوسف را در ایران ممتاز کرده شرایط اقلیمی و آب و هوایی و رطوبت کم و خشکی منطقه است که سبب شده تا عطر و اسانس نرگس خوسف نسبت به بقیه نقاط کشور بهتر و با کیفیت تر باشد.

به علاوه خاک منطقه که از نوع گچی است نیز سبب شده تا کیفیت و ماندگاری گل نرگس خوسف را در کشور نسبت به بقیه نقاط سرآمد کند.

وی از در دستور کار بودن برنامه های به زراعی برای اقتصادی تر کردن گل نرگس در خوسف خبر می دهد و می گوید: هر چه ساقه گل نرگس بلندتر باشد بازار پسندتر است به همین دلیل به دنبال این هستیم که گل های نرگسی با ساقه های بلند تر تولید کنیم و همچنین تولید گل در واحد سطح را افزایش دهیم.

همچنین برنامه های باز مرغوبی را اصلاح نژاد کرده و تولید کنیم تا گل های نرگس مرغوب تری را به بازار تحویل دهند.

این مقام مسئول، عمده بازار مصرف گل نرگس را هم بیرجند، زاهدان، اصفهان، مشهد و تهران اعلام می کند و ادامه می دهد: در سال هایی که زیلاد است بازار روزمره گل نرگس کشتش خرید آن را ندارد پس باید در راستای صادرات گل نرگس اقدامات خوبی انجام شود و دیگر این که فراوری این گل به ویژه اسانس گیری آن را در دستور کار قرار دهیم چون این کار در کشور انجام نمی شود.

موضوع دیگر در این زمینه افزایش ماندگاری آن از یک هفته تا دو، سه ماه است که امیدواریم شرکت های دانش بنیان به کمک این محصول استراتژیک خراسان جنوبی آمده و زمینه های فراوری و ماندگاری آن را فراهم کنند.

شاید تنها نقطه امید پیره زنان خوسفی هم برای به دست آوردن رزقی حلال آن هم به واسطه تنها گلی که ناز آن در زمستان خریدار دارد همین نرگس ها باشد که دسته دسته، آن را در سله ها گذاشته به سوی بیرجند برای فروش آن می روند.

• اوج شکوفایی نرگس

مدیر جهاد کشاورزی خوسف هم اشاره ای به اوج

گفت و گو

فرماندار:

نرگس خوسف تجاری می شود

فرخ نژاد– در این سال ها از جنبه تجاری از گل نرگس خوسف به عنوان یک محصول استراتژیک (مهم) استان غفلت شده که با برگزاری جشنواره و همایش هایباید این جنبه را احیا و دوباره زنده کرد.

فرماندار خوسف در گفت و گو با «خراسان جنوبی» هدف را برگزاری جشنواره ها و همایش ها برای محصولات خاص و ویژه هر شهرستان را جلب توجه مسئولان برای رفع مشکلات پیش رو و معطوف کردن نظر سرمایه گذاران برای ایجاد اشتغال اعلام کرد و گفت: تمرکز بر روی قابلیت های هر نقطه ای می تواند زمینه های اشتغال زایی را در آن منطقه فراهم کند از جمله پتانسیل های خوسف هم گل نرگس این شهرستان است که مدتی است از جنبه تجاری آن غفلت شده است. مهندس «شفیعی» با بیان این که گل نرگس زمانی یک منبع درآمد برای مردم شهرستان به حساب می آمد افزود: با برگزاری جشنواره گل نرگس و اسمال هم با برپایی جشنواره عکس آن می خواهیم جنبه تجاری این محصول خاص و ویژه شهرستان را زنده کرده و درآمد حاصل از کاشت، داشت و برداشت گل نرگس را به سر سفره مردم خوسف ببریم. به گفته وی گل نرگس در ۱۷ استان دیگر کشور هم تولید می شود اما گلی که در کویر تولید می شود با گلی که در آب و هوای مختص خودش تولید می شود خیلی متفاوت است و همین تفاوت هاسبب شده تا جشنواره گل نرگس در این شهرستان همانند جشنواره های کازرون که هکتار هکتار گل نرگس دارد برگزار شود. عالی ترین مقام اجرایی شهرستان تفاوت گل نرگس خوسف که سطح زیر کشت آن هم در شهرستان به ۲۴ هکتار بیشتر نمی رسد را عطر خاص و ماندگاری آن می داند و به این موضوع هم اعتراف دارد که همین ویژگی های خاص گل نرگس سبب شده تا بیشتر به جنبه تجاری بودن آن توجه و تفکر شود.

به علاوه زمانی که بخواهد به جنبه تجاری آن توجه شود به طور حتم سطح زیر کشت گل نرگس هم باید افزایش یابد که به همین منظور سه هکتار به سطح زیر کشت این محصول از سال گذشته تا امسال اضافه شده است.

همچنین توسعه و گسترش این محصول در دیگر نقاط استان را هم در دستور کار داریم طوری که می بینیم مردم بیرجند هم در باغچه های خانه خود این گل را می کارند و حتی به ثمر هم نشسته است.

«شفیعی» با بیان این که سالانه ۱۲ میلیون و ۵۸۰ شاخه گل نرگس در خوسف تولید می شود افزود: به طور حتم چون این محصول از سرما زدگی در امان نیست باید گل نرگس نیز مانند دیگر محصولات بیمه شود زیرا در برخی از سال ها سرمای نا بهنگام پاییز دست نرگس کاران را خالی می کند و هیچ محصولی برای عرضه به بازار ندارند همانند اتفاقی که امسال افتاد. مسئله مهم تر این که باید دست دلالان هم برای خرید این محصول با قیمت پایین کوتاه شود زیرا دلالان حد اکثر قیمتی که برای یک شاخه نرگس به نرگس کاران می پردازند ۴۰۰ تا ۵۰۰ تومان است اما همان شاخه را به چند برابر در بازار های خارج از استان می فروشد. این مقام مسئول اشاره ای به صدور ۸۰۰ در صد محصول تولیدی گل نرگس خوسف به خارج از استان داشت و گفت: نرگس خوسف در بازار های زاهدان، مشهد، تهران، اصفهان و حتی شیراز به دلیل عطر خاص آن خریدار دارد. موضوع اساسی در مورد گل نرگس این است که چون اسانس گیری گل نرگس همانند گلاب نیست به طور حتم باید دانش فراوری آن را که فقط در اختیار آلمانی هاست مطالعه و بومی سازی کرد. علاوه بر این چون گل نرگس نیاز به آب کمی دارد به طور حتم باید در آمد زایی آن مورد توجه قرار گیرد تا بتواند جایگزین محصولات پرب آب خواهی مانند پنبه، گندم... در این شهرستان شود. به گفته فرماندار خوسف این شهرستان از نظر تولید و سطح زیر کشت در استان مقام اول را دارد اما در کشور جایگاه آن پنجم است. «شفیعی» با بیان این که کوه نرگسی شهرستان به واسطه تامین گل از این نقطه ، حفاظت و نگهداری می شود افزود: ادارات نیز ۲۰ در صد از فضای سبز خود را به کشت این محصول اختصاص دادند و قرار است در تمام بولوار های ورودی خوسف هم تا سال آینده گل نرگس کاشته شود. همچنین در برنامه داریم تا نرگس کارانی که در سطح وسیع اقدام به کاشت گل نرگس می کنند را هم حمایت کنیم.

آگهی تحدید حدود اختصاصی

حوزه ثبتی شهرستان بشرویه

پیرو آگهی موضوع ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد

سند رسمی منتشره و به موجب ماده۱۳ آیین نامه قانون مذکور و ماده ۱۴ قانون ثبت

املاک تحدید حدود اختصاصی شماره های زیر:

۱-پلاک۵۸۶۵ فرعی مجزی شده از ۳۱۵۷ فرعی از ۲- اصلی واقع در بخش سه

بشرویه آقای حسین چوپانی فرزند محمود ششدانگ یکباب منزل

۲-پلاک۵۸۶۶ فرعی مجزی شده از ۲۰۲۲ فرعی از ۲- اصلی واقع در بخش سه

بشرویه آقای حسین چوپانی فرزند محمود ششدانگ یکباب منزل

۳-پلاک۵۸۷۰ فرعی مجزی شده از ۲۲۳۹ فرعی از ۲- اصلی واقع در بخش سه

بشرویه آقای علی امیر احمدی و غیره ششدانگ یکباب منزل

در تاریخ ۱۸/۱۰/۹۶ انجام خواهد شد.

لذا به موجب ماده ۱۴ قانون ثبت املاک به صاحبان املاک و مجاورین شماره های فوق

الذکر به وسیله این آگهی اخطار میگردد که در روز و ساعت مقرر بالا در محل حضور به هم

رسانند چنانچه هر یک از صاحبان املاک یا نماینده قانونی آنها در موقع مقرر حاضر

نباشند مطابق ماده ۱۵ قانون مزبور ملک مورد آگهی با حدود اظهار شده از طرف

مجاورین تحدید خواهد شد و اعتراضات مجاورین نسبت به حدود و حقوق ارتفاقی و نیز

صاحبان املاک که در موقع مقرر حاضر نبوده اند مطابق ماده ۲۰ قانون ثبت فقط تا سی

روز از تاریخ تنظیم صورتمجلس تحدید حدود پذیرفته خواهد شد و برابر ماده ۸۶ آیین نامه

اصلاحی قانون ثبت معترضین می بایست از تاریخ تسلیم اعتراض به اداره ثبت ظرف یک

ماه دادخواست اعتراض خود را به مرجع ذیصلاح قضایی تقدیم و گواهی لازم از مرجع

مذکور اخذ و به این اداره تسلیم نمایند در غیر این صورت متقاضی می تواند به دادگاه

مربوطه مراجعه و گواهی عدم تقدیم دادخواست را دریافت و به اداره ثبت تسلیم و اداره

ثبت هم بدون توجه به اعتراض عملیات ثبتی را طبق مقررات ادامه می دهد.

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۹/۲۷

سیدرضا صفایی

رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان بشرویه